

**Aprobat la ședința catedrei
Psihologie și Asistență socială
din 09.01.2009
proces verbal nr. 5
Șef catedră-----**

**Universitatea de Stat “A. Russo” din Bălți
Facultatea de Pedagogie, Psihologie și Asistență socială
Anul universitar 2008-2009**

CURRICULUM-UL PENTRU DISCIPLINA

Instituții alternative de ocrotire a copilului

Informații despre titularul de curs:

Prenume / Nume: Cristina Cozeriuc

Titlu științific: magistru în asistență socială

Titlu didactic: lector universitar

Informații de contact: e-mail: cristina.nuca@yahoo.com

Orar consultații: Miercuri, 14. 00 - 17. 00

1. Repartizarea orelor conform planului de studii

Denumirea disciplinei/specialitatea			Instituții alternative de ocrotire a copilului specialitatea Psihologie/ Servicii de Asistență socială.					
Forma de invățământ	sem	Nr. credite	Total ore		Ore prelegeri	Ore seminare	Ore laborator	Forma evaluare
			auditoriale	St.ind.dir.				
Cu frecvență la zi	6	5	75	75	30	45	-	examen

2.Descrierea disciplinei:

a) Locul si rolul disciplinei în contextul concepției formării specialistului

Curriculum-ul disciplinei „Instituții de ocrotire a copilului” este predestinat studenților de la specialitatea Psihologie și de la specialitatea Servicii de Asistență Socială, studii cu frecvență la zi. Disciplina universitară „Instituții de ocrotire a copilului” fortifică pregătirea profesională a viitorilor psihologi și asistenți sociali prin antrenarea lor în: înțelegerea locului și rolului instituțiilor/serviciilor sociale în ocrotirea copilului; explicarea esenței formelor alternative de protecție a copilului în dificultate; proiectarea și analiza strategiilor de dezvoltare a serviciilor alternative de ocrotire a copilului; discutarea modalităților de instituire a tutelei/curatelei; tălmăcirea bazei legislative de constituire a casei de copii de tip familial; valorificarea esenței serviciului de asistență parentală profesionistă; analiza modalităților de instituire a adopției; elucidarea rolului psihologului în implementarea serviciilor alternative de protecție a copilului în comunitate.

b) Competențe dobândite:

Cunoaștere și înțelegere (*cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei*)

- § Înțelege rolul disciplinei „Instituții de ocrotire a copilului” în promovarea valorilor protecției sociale și reducerii riscului de instituționalizare a copilului în dificultate;
- § Cunoaște categoriile instituțiilor sociale de ocrotire a și înțelege semnificația lor în prevenirea instituționalizării copilului;
- § Utilizează adecvat conceptele tutelă/curatelă, casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă, adopție.

§ Înțelege rolul psihologului în stabilirea parteneriatului profesional cu asistentului social în implementarea serviciilor alternative de protecție a copilului în comunitate.

§ Cunoaște baza legislativă de constituire / instituire a formelor alternative de protecție a copilului în dificultate;

Explicare și interpretare (*explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei*)

§ Explică esența și categoriile serviciilor alternative de ocrotire a copilului

§ Ilustrează diferențele specifice dintre diferite categorii de servicii sociale de tip familial

§ Interpretează și argumentează modul în care psihologul, în parteneriat cu asistentul social, poate asigura implementarea serviciilor alternative de protecție a copilului în comunitate.

§ Explică corelația dintre necesitățile copilului în dificultate și categoria serviciilor de ocrotire oferite acestuia.

§ Explică specificul organizării și funcționării serviciilor de tip comunitar.

§ Argumentează modalitățile de organizare a serviciilor alternative de tip familial: tutelă/curatelă, casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă, adopție.

§ **Instrumental – aplicative** (*proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare*)

§ Aplică metode de estimare a necesităților copilului aflat în dificultate

§ Proiectează strategii de intervenție a psihologului în vederea dezvoltării serviciilor de ocrotire a copilului la diferite nivele (central, raional, local).

§ Evaluează componentele generale ale Codul etic al asistentului parental profesionist și găsește puncte de tangență cu Codul etic și deontologic al psihologului.

§ Proiectează strategii valide de cercetare a ratei prestării serviciilor de ocrotire a copilului în comunitatea de baștină.

Atitudinale (*manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane - instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională*)

- § Dezvoltă o atitudine responsabilă față de ocrotirea copilului în dificultate, fundamentată pe noile achiziții ale legislației naționale și a celei europene.
- § Respectă diferențele de vârstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în procesul de asistență psihologică a familiilor cu copii în dificultate.
- § Colaborează cu asistentul social comunitar pentru evaluarea serviciilor de ocrotire a copilului existente la nivel comunitar.
- § Se angajează în analiza critică a politicilor sociale de deinstitutionalizare și dezvoltare a serviciilor alternative de ocrotire a copilului la diferite nivele (central, raional, local).
- § Respectă strict normele etice în activitatea profesională de psiholog și se angajează continuu în dezvoltarea personală și profesională

c) Conținutul cursului: Instituții sociale de ocrotire a copilului și familiei aflate în dificultate.. Bazele metodologice ale serviciilor de prevenire a instituționalizării. Principiile și metodologia serviciilor de sprijin familial a copilului și a familiei. Tutela și curatela ca forme de protecție socială a copilului. Casa de copii de tip familial – formă de protecție a copilului aflat în dificultate. Asistența parentală profesionistă - serviciu alternativ de tip familial. Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura de implementare a serviciului de Asistența parentală profesionistă. Adopția-serviciu alternativ de instituționalizare a copilului. Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției. Centru de plasament temporar – instituție de ocrotire a copilului. Centru maternal - serviciu de protecție materno-infantilă.

d) Strategii didactice :

Curs: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată

Seminar: dezbateri, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor.

4.Distribuirea modulară a cursului

N/o	Unitățile tematice ale cursului	Nr. de ore 30/45			
		Frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
	Tema conform planului (puncte de reper, aplicații practice p/u seminare)	Aud.	Lucr. Indiv	Aud.	Lucr. Indiv
		30	30	45	45
1.	<p>Instituții sociale de ocrotire a copilului și familiei aflate în dificultate.</p> <p>1.Dezvoltarea serviciilor sociale pentru copil și familie în Republica Moldova. Locul și rolul asistenței psihologice în cadrul serviciilor sociale.</p> <p>2.Specificul serviciilor sociale bazate pe comunitate, tipuri de instituții prestatoare de servicii în comunitate.</p> <p>3.Servicii sociale pentru copil și familie: specificul serviciilor alternative de tip familial.</p> <p>4.Servicii sociale pentru copil și familie: specificul îngrijirii rezidențiale, tipuri de instituții rezidențiale.</p> <p>Aplicații practice:</p> <p>1.Identificați serviciile sociale destinate copilului, în localitatea de baștină.</p> <p>2.Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.</p>	4.	2.	4.	4.
2.	<p>Bazele metodologice ale serviciilor de prevenire a instituționalizării.</p> <p>1.Conceptul de prevenire a instituționalizării. Sarcinile profesionale ale psihologului în prevenirea instituționalizării.</p> <p>2.Caracteristica sistemului de prevenire a instituționalizării.</p> <p>3. Etapele de implimentare a sistemului de prevenire a instituționalizării.</p> <p>Aplicații practice:</p> <p>1.Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul serviciilor de prevenire a instituționalizării.</p> <p>2.Reprezentați schematic etapele de implimentare a</p>	2.	2.	4.	4.

	serviciilor de prevenire a instituționalizării.				
3.	<p>Principiile și metodologia serviciilor de sprijin familial a copilului și a familiei.</p> <p>1. Conceptul serviciului de sprijin familial.</p> <p>2. Echipa multidisciplinară și rolul ei în oferirea serviciului de sprijin familial. Rolul profesional al psihologului în cadrul echipei multidisciplinare.</p> <p>3. Etapele de implementare a serviciului de sprijin familial.</p> <p>4. Tipuri de sprijin familial.</p> <p>Aplicații practice:</p> <p>1. Analizați procesul de reintegrare familială a unui copil din comunitate.</p> <p>2. Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestui proces.</p>	4.	2.	4.	4.
4.	<p>Tutela și curatela ca forme de protecție socială a copilului.</p> <p>1. Caracteristici distincte privind tutela și curatela.</p> <p>2. Exigențe privind selectarea persoanelor în calitate de potențial tutore sau corator.</p> <p>3. Drepturile și obligațiile tutorelui și ale curatorului.</p> <p>Aplicații practice:</p> <p>Analiza Codului Civil al Republicii Moldova adoptat la 06.06.2002.</p> <p>Elaborarea unei liste de asemănări și diferențe dintre tutelă și curatelă.</p>	2.	2.	4.	4.
5.	<p>Casa de copii de tip familial – formă de protecție a copilului aflat în dificultate.</p> <p>1. Casa de copii de tip familial (CCTF) - caracteristici distincte.</p> <p>2. Părinții educatori – persoane responsabile de educarea copiilor. Drepturi și obligații ale părinților- educatori.</p> <p>3. Pregătirea copiilor pentru plasarea în CCTF. Intervenții ale psihologului profesionist.</p> <p>4. Contraindicații privind plasarea copilului în casa de copii de tip familial.</p> <p>5. Standarde minime de calitate pentru casele de copii de tip familial.</p> <p>6. Probleme psihologice cu care se pot confrunta părinții-educatori.</p> <p>Aplicații practice:</p> <p>Analiza Regulamentului CCTF (Monitorul Oficial al RM N 106-109 / 1055 din 25.07.2002).</p> <p>Analiza procesului de plasament a unui copil în casa de copii de tip familial.</p> <p>Specificarea responsabilităților profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.</p>	4.	4.	4.	4.

6.	<p>Asistența parentală profesionistă – serviciu alternativ de tip familial</p> <p>1. Asistența parentală prtofesionistă: accepțiuni și tipologii.</p> <p>2. Funcțiile asistentului parental profesionist.</p> <p>3. Codul etic al asistentului parental profesionist.</p> <p>4. Etapele implementării serviciului de asistența parentală prtofesionistă.</p> <p>5. Din experiența națională și internațională a serviciului de asistența parentală prtofesionistă.</p> <p>6. Probleme psihologice cu care se pot confrunta asistenții parentali profesioniști.</p> <p>Aplicații practice: Elaborarea unei anchete destinate solicitantului de APP. Analizați Schema Raportului de Revizuire anuală a Plasamentului lui copilului în serviciul APP. (sursa N 14, pag. 190).</p>	4.	2.	6.	6.
7.	<p>Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura de implementare a serviciului de Asistența parentală profesionistă.</p> <p>1. Rolul psihologului în procedura plasamentului.</p> <p>2. Lucrul cu copilul solicitant de APP.</p> <p>3. Lucrul cu părinții biologici ai copilului solicitant de APP.</p> <p>4. Lucrul psihologului cu asistentul parental profesionist.</p> <p>Aplicații practice: Elaborarea unui program de lucru cu copilul care necesită APP. Analizați Schema Raportului de Revizuire anuală a competențelor profesionale ale asistentului parental profesionist. (sursa N 14, pag. 194). Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.</p>	2.	4.	4.	4.
8.	<p>Adopția-serviciu alternativ de instituționalizare a copilului.</p> <p>1. Repere istorice privind instituția adopției.</p> <p>2. Etapele procesului de adopție.</p> <p>3. Rolul asistentului social în procedura adopției.</p> <p>4. Planul de intervenție în procedura adopției.</p> <p>Aplicații practice: Efectuați un studiu comparativ dintre numărul de copii adoptați la noi în țară și numărul de copii adoptați în străinătate în ultimii cinci ani. Elucidați Capitolul XVIII al Codului Familiei RM pentru a argumenta aspectul legislativ al instituirii Adopției.</p>	2.	4.	4.	4.
9	<p>Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției.</p> <p>1. Interviu în procesul adopției. Colaborarea asistentului social cu psihologul.</p> <p>2. Aspecte ale comunicării verbale în relația de consiliere</p>	2.	4.	4.	4.

	<p>în procesul adopției.</p> <p>3. Istoricul social al dezvoltării copilului.</p> <p>4. Fișa de observație a copilului.</p> <p>5. Ancheta socială în procedura adopției.</p> <p>Aplicații practice: Elaborarea unei liste de întrebări care ar putea fi puse persoanelor care doresc să adopte un copil. Elucidați Capitolul XXV al Codului de Procedură Civilă al RM pentru a argumenta aspectul legislativ al încuviințării adopției.</p>				
10.	<p>Centru de plasament temporar – instituție de ocrotire a copilului</p> <p>1. Caracteristici generale privind funcționarea Centrului de Plasament Temporar.</p> <p>2. Procesul de plasare a copilului în centru. Implicații ale psihologului.</p> <p>3. Activități organizate în cadrul Centrului de Plasament Temporar.</p> <p>Aplicații practice: Elaborarea unui proiect de activități ce ar putea fi organizate de către asistentul social în cadrul Centrului de Plasament Temporar.</p>	2.	2.	3.	3.
11.	<p>Centru maternal - serviciu de protecție materno-infantilă.</p> <p>1. Beneficiarii direcți ai centrului maternal și metodologia de identificare a lor.</p> <p>2. Servicii oferite în cadrul centrului maternal.</p> <p>3. Probleme psihologice cu care se pot confrunta mamele din centrele maternale.</p> <p>4. Responsabilitățile asistentului social și ale psihologului în cadrul centrului maternal.</p> <p>Aplicații practice: Analiza serviciilor oferite de către centrul maternal din Bălți. Specificarea responsabilităților profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.</p>	2.	2.	4.	4.

Tematica Seminarilor (secția de zi) – 45 ore

Seminarul I (4 ore)

Tema: Instituții sociale de ocrotire a copilului și familiei aflate în dificultate.

1. Dezvoltarea serviciilor sociale pentru copil și familie în Republica Moldova. Locul și rolul asistenței psihologice în cadrul serviciilor sociale.
2. Servicii sociale pentru copil și familie: specificul serviciilor bazate pe comunitate, tipuri de instituții prestatoare de servicii în comunitate.
3. Servicii sociale pentru copil și familie: specificul serviciilor de tip familial.
4. Servicii sociale pentru copil și familie: specificul îngrijirii rezidențiale, tipuri de instituții rezidențiale.

Aplicații practice:

- Identificați serviciile sociale destinate copilului, în localitatea de baștină.
- Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.
- Elaborarea referatului pe tema: *Formarea competențelor psihosociale la copiii instituționalizați.*
- Elaborarea referatului pe tema: *Modalități și posibilități de reintegrare socială a copiilor din instituțiile rezidențiale.*

Seminarul II (4 ore)

Bazele metodologice ale serviciilor de prevenire a instituționalizării.

1. Conceptul de prevenire a instituționalizării. Sarcinile profesionale ale psihologului în prevenirea instituționalizării.
2. Caracteristica sistemului de prevenire a instituționalizării.
3. Etapele de implementare a sistemului de prevenire a instituționalizării.

Aplicații practice:

- Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul serviciilor de prevenire a instituționalizării.
- Elaborarea referatului pe tema: *Eficiența serviciilor de prevenire a instituționalizării în Republica Moldova.*
- Elaborarea referatului pe tema: *Conținutul și efectele instituționalizării copiilor.*

Seminarul III (4 ore)

Principiile și metodologia serviciilor de sprijin familial a copilului și a familiei.

1. Conceptul serviciului de sprijin familial.
2. Echipa multidisciplinară și rolul ei în oferirea serviciului de sprijin familial. Rolul profesional al psihologului în cadrul echipei multidisciplinare.

3. Tipuri de sprijin familial.

4. Etapele de implementare a serviciului de sprijin familial.

Aplicații practice:

- Analizați procesul de sprijin familial a unei familii din comunitate.
- Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestui proces.
- Elaborarea referatului pe tema: *Dezvoltarea serviciului de sprijin familial: perspective psihosociale.*
- Elaborarea referatului pe tema: *Colaborarea psihologului cu asistentul social în procesul plasării copilului într-o instituție rezidențială.*

Seminarul IV(4 ore)

Tutela și curatela ca forme de protecție socială a copilului.

1. Caracteristici distincte privind tutela și curatela.
2. Exigențe privind selectarea persoanelor în calitate de potențial tutore sau corator.
3. Drepturile și obligațiile tutorelui și ale curatorului.

Aplicații practice:

- Analiza Codului Civil al Republicii Moldova adoptat la 06.06.2002.
- Elaborarea unei liste de asemănări și diferențe dintre tutelă și curatelă.
- Elaborarea referatului pe tema: *Analiza comparativă a dezvoltării psihosociale la copii adoptați și cei luați sub tutelă/curatelă.*

Seminarul V(6 ore)

Casa de copii de tip familial ca instituție de protecție a copilului aflat în dificultate.

1. Casa de copii de tip familial (CCTF) - caracteristici distincte.
2. Părinții educatori – persoane responsabile de educarea copiilor. Drepturi și obligații ale părinților- educatori.
3. Procesul de plasare a copilului în CCTF. Intervenții ale psihologului în pregătirea psihologică a copilului.
4. Contraindicații privind plasarea copilului în casa de copii de tip familial.
5. Standarde minime de calitate pentru casele de copii de tip familial.
6. Probleme psihologice cu care se pot confrunta părinții- educatori.

Aplicații practice:

- Analiza Regulamentului CCTF (Monitorul Oficial al RM N 106-109 / 1055 din 25.07.2002).
- Analiza procesului de plasament a unui copil în casa de copii de tip familial.
- Specificarea responsabilităților profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.
- Elaborarea referatului pe tema: *Dezvoltarea atașamentului la copii plasați în casele de copii de tip familial. (CCTF).*
- Elaborarea referatului pe tema: *Modalități nonviolente de disciplinare a copiilor de către părinții-educatori.*

Seminarul VI(4 ore)

Asistența parentală profesionistă – serviciu alternativ de tip familial

1. Asistența parentală profesională: accepțiuni și tipologii.
2. Funcțiile asistentului parental profesionist.
3. Codul etic al asistentului parental profesionist.
4. Etapele implementării serviciului de asistență parentală profesională.
5. Din experiența națională și internațională a serviciului de asistență parentală profesională.
6. Probleme psihologice cu care se pot confrunta asistenții parentali profesioniști.

Aplicații practice:

- Elaborarea unei anchete destinate solicitantului de APP.
- Analizați Schema Raportului de Revizuire anuală a Plasamentului copilului în serviciul APP. (sursa N 14, pag. 190).
- Elaborarea referatului pe tema: *Specificul trăirii separării și pierderii la copiii plasați în Asistența Parentală Profesională.*
- Elaborarea referatului pe tema: *Aspecte psihosociale ale instituționalizării copiilor cu nevoi speciale.*

Seminarul VII(4 ore)

Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura de implementare a serviciului de Asistență parentală profesionistă.

1. Rolul psihologului în procedura plasamentului. Colaborarea asistentului social cu psihologul.
2. Lucrul cu copilul solicitant de APP.
3. Lucrul cu părinții biologici ai copilului solicitant de APP.
4. Lucrul cu asistentul parental profesionist.

Aplicații practice:

- Elaborarea unui program de lucru cu copilul care necesită APP.
- Analizați Schema Raportului de Revizuire anuală a competențelor profesionale ale asistentului parental profesionist. (sursa N 14, pag. 194).
- Specificați responsabilitățile profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.
- Elaborarea referatului pe tema: *Problemele cu care se confruntă asistenții parentali profesioniști pe perioada îngrijirii unui copil.*

Seminarul VIII(4 ore)

Adopția-serviciu alternativ de instituționalizare a copilului.

1. Repere istorice privind instituția adopției.
2. Etapele procesului de adopție.
3. Rolul psihologului și a asistentului social în procedura adopției.
4. Planul de intervenție în procedura adopției.

Aplicații practice:

- Efectuați un studiu comparativ dintre numărul de copii adoptați la noi în țară și numărul de copii adoptați în străinătate în ultimii cinci ani.

- Elucidați Capitolul XVIII al Codului Familiei RM pentru a argumenta aspectul legislativ al instituirii adopției.
- Elaborarea referatului pe tema: *Specificul relațiilor dintre asistentul parental profesionist, copilul primit în îngrijire și părinții biologici.*

Seminarul IX(4 ore)

Metode și tehnici de lucru cu persoanele implicate în procedura adopției.

1. Interviu în procesul adopției. Colaborarea asistentului social cu psihologul.
2. Aspecte ale comunicării verbale în relația de consiliere în procesul adopției.
3. Istoricul social al dezvoltării copilului.
4. Fișa de observație a copilului.
5. Ancheta în procedura adopției.

Aplicații practice:

- Elaborarea unei liste de întrebări care ar putea fi puse persoanelor care doresc să adopte un copil.
- Elucidați Capitolul XXV al Codului de Procedură Civilă al RM pentru a argumenta aspectul legislativ al încuviințării adopției.
- Elaborarea referatului pe tema: *Tehnici de lucru cu părinții adoptatori.*

Seminarul X(3 ore)

Centru de plasament temporar – instituție de ocrotire a copilului.

1. Caracteristici generale privind funcționarea Centrului de Plasament Temporar.
2. Procesul de plasare a copilului în centru. Implicații ale psihologului.
3. Activități organizate în cadrul Centrului de Plasament Temporar.

Aplicații practice:

- Elaborarea unui proiect de activități ce ar putea fi organizate de către asistentul social în cadrul Centrului de Plasament Temporar.
- Elaborarea referatului pe tema: *Specificul activităților promovate cu copii în cadrul Centrului de Plasament Temporar.*

Seminarul XI(4 ore)

Centru maternal - serviciu de protecție materno-infantilă.

1. Beneficiarii direcți ai centrului și metodologia de identificare a lor.
2. Servicii oferite în cadrul centrului maternal.
3. Probleme psihologice cu care se pot confrunta mamele din centrele maternale.
4. Responsabilitățile asistentului social și ale psihologului în cadrul centrului maternal.

Aplicații practice:

- Analiza serviciilor oferite de către centrul maternal din Bălți.
- Specificarea responsabilităților profesionale ale psihologului în cadrul acestor servicii.
- Elaborarea referatului pe tema: *Dezvoltarea abilităților parentale la mamele cu risc de abandon, în cadrul Centrelor Maternale.*

- Elaborarea referatului pe tema : *Centru Maternal – formă eficientă de protecție a copilului aflat în dificultate.*

Teme propuse pentru referate:

1. Dezvoltarea serviciului de sprijin familial: perspective psihosociale.
2. Formarea competențelor psihosociale la copii instituționalizați.
3. Dezvoltarea atașamentului la copii plasați în casele de copii de tip familial. (CCTF).
4. Eficiența serviciilor de prevenire a instituționalizării în Republica Moldova.
5. Modalități și posibilități de reintegrare socială a copiilor din instituțiile rezidențiale.
6. Specificul trăirii separării și pierderii la copiii plasați în Asistența Parentală Profesională.
7. Modalități nonviolente de disciplinare a copiilor de către părinții-educatori.
8. Specificul activităților promovate cu copii în cadrul Centrului de Plasament Temporar.
9. Tehnici de lucru cu părinții adoptatori.
10. Dezvoltarea abilităților parentale la mamele cu risc de abandon, în cadrul Centrelor Maternale.
11. Centru Maternal – formă eficientă de protecție a copilului aflat în dificultate.
12. Problemele cu care se confruntă asistenții parentali profesioniști pe perioada îngrijirii unui copil.
13. Analiza comparativă a dezvoltării psihosociale la copii adoptați și cei luați sub tutelă/curatelă.
14. Specificul relațiilor dintre asistentul parental profesionist, copilul primit în îngrijire și părinții biologici.
15. Colaborarea psihologului cu asistentul social în procesul plasării copilului într-o instituție rezidențială.
16. Conținutul și efectele instituționalizării copiilor.
17. Aspecte psihosociale ale instituționalizării copiilor cu nevoi speciale.

5. Bibliografie selectivă:

1. Alexiu T. M., Sellick C. (coord) Asistența socială în Marea Britanie și România. București, 2000, 127p.
2. Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova / coord. Dilion M., Prițcan V. / Chișinău, Editura Cu drag, S.R.L., 2008, 438 pag.
3. Asistența socială: Studii și aplicații / C. Bocancea, M. Borș, I. Cîmpeanu,; coord. G. Neamțu, D. Stan.- Iași: Ed. Polirom, 2005.- 444 p
4. Bocancea C., Neamțu G. Elemente de asistența socială – Iași, Polirom, 1999, 292 p.
5. Bulgaru M. (coord.) Aspecte teoretice și practice ale asistenței sociale. Chișinău, CE USM, 2003, 400 p.
6. Bulgaru M. (coord.) Metode și tehnici în asistența socială. Chișinău, 2002, CE USM, 432 p.
7. Dilion M. Asistența parentală profesionistă. Ghid de aplicare practică. Chișinău 2003. 103 p.
8. Managementul și acordarea serviciilor sociale de tip nou pentru copii și familii în situații de risc. Suport de curs. Coord. Bulgaru M., Prițcan V., Milicenco S., Chișinău 2007.
9. Manoiu F., Epureanu V. Asistența socială în România. Editura ALL, 1996, cap.VII
10. Miftode V. Dimensiuni ale asistenței sociale. Botoșani, Editura EIDOS, 1995, 391
11. Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru copii și familii în situații de risc. Materialele conferinței internaționale. Chișinău 2002., 239 p.
12. POP L. (coord.) *Dicționar de Politici Sociale.- București, Editura Expert, 2002, 877 p.*
13. Tratat de asistență socială / Mircea Alexiu, Cristian Bocancea, Venera Bucur,... ; coord. George Neamțu.- Iași: Polirom, 2003.- 1014 p.
14. Warrington C., Grigoraș S., Rîjîcova S., Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copilului și familiei. Ghid de aplicare practică. Chișinău 2007., 205 p.

6. Lucrul individual dirijat

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului					
<i>(completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)</i>					
1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	0	8.	Pregătire prezentări orale	6 ore
2.	Studiu după manual	6 ore	9.	Pregătire examinare finală	3 ore
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	6 ore	10.	Consultații	4 ore
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	8 ore	11.	Documentare pe teren (Primărie).	6 ore
5.	Activitate specifică de pregătire (ore)	8 ore	12.	Documentare pe INTERNET	4 ore
6.	Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	8 ore	13.	Activități de analiză serviciilor alternative de tip familiar din localitatea de baștină.	8 ore
7.	Pregătire lucrări de control	6 ore	14.	Alte activități ce apar pe parcursul temelor noi studiate , odată cu apariția unei noi informații.	2 ore
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) =75 ore					

7. Evaluare : (forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finală, tematica tezelor de an)

Evaluarea curentă – lucrări de control, răspunsuri orale la seminarii, prezentarea produselor activităților individuale și de grup.

Evaluare finală -examen în formă scrisă sau oral. În procesul de evaluare curentă și finală se va ține cont de exigențele stipulate în Regulamentul de evaluare, aflat în vigoare la USB.

Chestionar de evaluare finală:

1. Dezvoltarea serviciilor sociale pentru copil și familie în Republica Moldova. Locul și rolul asistenței psihologice în cadrul serviciilor sociale.
2. Specificul serviciilor sociale bazate pe comunitate, tipuri de instituții prestatoare de servicii în comunitate.
3. Servicii sociale pentru copil și familie: specificul serviciilor alternative de tip familial.
4. Servicii sociale pentru copil și familie: specificul îngrijirii rezidențiale, tipuri de instituții rezidențiale.
5. Conceptul de prevenire a instituționalizării. Sarcinile profesionale ale psihologului în prevenirea instituționalizării.
6. Caracteristica sistemului de prevenire a instituționalizării.
7. Etapele de implementare a sistemului de prevenire a instituționalizării.
8. Conceptul serviciului de sprijin familial.
9. Echipa multidisciplinară și rolul ei în oferirea serviciului de sprijin familial. Rolul profesional al psihologului în cadrul echipei multidisciplinare.
10. Etapele de implementare a serviciului de sprijin familial.
11. Tipuri de sprijin familial.
12. Caracteristici distincte privind tutela și curatela.
13. Exigențe privind selectarea persoanelor în calitate de potențial tutore sau corator.
14. Drepturile și obligațiile tutorelui și ale curatorului.
15. Casa de copii de tip familial (CCTF) - caracteristici distincte.
16. Părinții educatori – persoane responsabile de educarea copiilor. Drepturi și obligații ale părinților- educatori.
17. Pregătirea copiilor pentru plasarea în Casa de copii de tip familial. Intervenții ale psihologului.
18. Contraindicații privind plasarea copilului în casa de copii de tip familial.
19. Standarde minime de calitate pentru casele de copii de tip familial.
20. Probleme cu care se pot confrunta părinții- educatori.

21. Asistența parentală prtofesionistă: accepțiuni și tipologii.
22. Funcțiile asistentului parental profesionist.
23. Codul etic al asistentului parental profesionist.
24. Etapele implimentării serviciului de asistența parentală prtofesionistă.
25. Din experiența națională și internațională a serviciului de asistența parentală prtofesionistă.
26. Rolul asistentului social în procedura plasamentului. Colaborarea asistentului social cu psihologul.
27. Lucrul psihologului cu copilul solicitant de asistența parentală prtofesionistă.
28. Lucrul psihologului cu părinții biologici ai copilului solicitant de asistența parentală prtofesionistă.
29. Lucrul psihologului cu asistentul parental profesionist.
30. Repere istorice privind instituția adopției.
31. Etapele de instituție a procesului de adopție.
32. Rolul psihologului în procedura adopției.
33. Probleme cu care se pot confrunta părinții adoptivi.
34. Planul de intervenție în procedura adopției.
35. Interviu în procesul adopției. Colaborarea asistentului social cu psihologul.
36. Aspecte ale comunicării verbale în relația de consiliere în procesul adopției.
37. Istoricul social al dezvoltării copilului în procedura adopției.
38. Fișa de observație a copilului în procedura adopției.
39. Ancheta socială în procedura adopției.
40. Caracteristici generale privind funcționarea Centrului de Plasament Temporar.
41. Procesul de plasare a copilului în Centru de Plasament Temporar. Implicații ale psihologului.
42. Activități organizate în cadrul Centrului de Plasament Temporar
43. Servicii oferite în cadrul centrului maternal.
44. Beneficiarii direcți ai Centrului Maternal și metodologia de identificare a lor.
45. Probleme psihologice cu care se pot confrunta mamele din Centrul Maternal.
46. Responsabilitățile asistentului social și ale psihologului în cadrul Centrului Maternal.